

वेळ : 3 तास
Time : 3 Hours

गुण : 80
Marks : 80

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
All Questions are Compulsory.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
Each Sub-question carry 5 marks.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
Each Sub-question should be answered between 75 to 100 words. Write every questions answer on separate page.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.
Question paper of 80 Marks, it will be converted in to your programme structure marks.
5. प्रश्नाबाबत शंका असल्यास, मराठी भाषेतील प्रश्न अधिकृत समजावा.
Incase of doubt of question, Marathi version will be treated as final.

1. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.
 - अ) संशोधन म्हणजे काय हे सोदाहरण स्पष्ट करा.
a) What is mean by Research, explain with examples.
 - ब) 'मापन' या संशोधन साधनात संख्यात्मक वर्णन अंतर्भूत असते, थोडक्यात स्पष्ट करा.
b) 'Measurement' as a tool of Research involves quantification. Explain in short.
 - क) प्रसामान्य वक्र काढण्यासाठी काल्पनिक माहितीचा वापर कसा करता येईल, थोडक्यात लिहा.
c) Write in short how will be used imaginary data to draw a normal curve.

ड) संशोधन योग्य समस्येची वैशिष्ट्ये लिहा.

d) Write the characteristics of a Researchable Problem.

इ) उपसमस्येच्या संदर्भात समस्येचे स्पष्टीकरण व समस्येची मर्यादा स्पष्ट करा.

e) Explain in the context of sub-problems Delineating problems and the Delimitation of the problem.

2. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) संशोधनाचा अभ्यास आकलनाच्या संदर्भात 'सिंहावलोकनाचा हेतु' व 'संबंधित साहित्याचा शोध' स्पष्ट करा.

a) Explain understanding the role of the review and the purpose of the review with reference to study and understanding of research.

ब) वैज्ञानिक पद्धती म्हणजे काय थोडक्यात स्पष्ट करा.

b) What is the Scientific Method? Explain in short.

क) संशोधनाचे वर्गीकरण थोडक्यात लिहा.

c) Write in short a classification of Research.

ड) संक्षिप्त टीप लिहा - तौलनिक निरीक्षणे

d) Write short note on Comparative Observations.

इ) चांगल्या आराखड्याची रचना थोडक्यात स्पष्ट करा.

e) Write in short the organization of the good proposal.

3. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) थोडक्यात स्पष्ट करा - संशोधन समस्या व समस्येचे प्रस्थापन.
- a) Explain in short the research problem and its setting.
- ब) ऐतिहासिक लेखनशास्त्र व कालक्रमशास्त्र यामधील भेदाचे स्पष्टीकरण थोडक्यात करा.
- b) Explain in short the difference between historiography and chronology.
- क) वर्णनात्मक सर्वेक्षण पद्धतीची वैशिष्ट्ये लिहा.
- c) Write the characteristics of the Descriptive - Survey Method.
- ड) प्रश्नावली या निरीक्षण तंत्राबाबत थोडक्यात टीप लिहा.
- d) Write short note on the observation technique The Questionnaire.
- इ) संख्यात्मक माहितीमधून प्रतीत होणारी वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.
- e) Explain in short the characteristics reflected by Quantitative Data.

4. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) आकृतीसह थोडक्यात स्पष्ट करा - 'प्रसामान्य वक्र'
- a) Explain in short with figure 'The Normal Curve'.
- ब) प्रायोगिक अभ्यासाचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.
- b) Explain in short the Types of Experimental Studies.

- क) संक्षिप्त टीप लिहा - 'वास्तव प्रायोगिक अभिकल्प'
- c) Write short note on: True Experimental Design.
- ड) संशोधन अहवालाची मुख्य वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा.
- d) Write in short the characteristics (functions) of a research report.
- इ) संशोधन अहवाल लेखनाच्या विचारातील त्रुटीची यादी करा.
- e) List the errors in thinking in the writing of Research Report.

